

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

(підпис)
“ ____ ” _____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за освітньою програмою «Економіка та планування бізнесу»

на тему: **«ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОЕКТУ СТВОРЕННЯ
ОВОЧЕСХОВИЩА»**

Виконавець:
студентка ФЕУП
Філонова Вікторія Ігорівна

/підпис/

Науковий керівник:
ст.викладач
Каражия Едуард Андрійович

/підпис/

Одеса 2020

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА КОНЦЕПЦІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ У СФЕРІ ЗБЕРІГАННЯ ПЛОДООВОЧЕВОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ	
1.1. Характеристика бізнес-ідеї започаткування справи на ринку зберігання плодоовочёвої продукції	6
1.2. Умови організації та здійснення підприємницької діяльності в Україні у сфері АПК	11
1.3. Обґрунтування вибору організаційно-правової форми підприємницької діяльності та системи оподаткування.....	15
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ РИНКУ ВИРОБНИЦТВА ТА ЗБЕРІГАННЯ ПЛОДООВОЧЕВОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ	
2.1. Аналіз ринку плодоовочевої продукції в Україні	20
2.2. Способи та методи зберігання фруктів та овочів.....	29
2.3. Опис інвестиційного проекту.....	43
РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ СТВОРЕННЯ ОВОЧЕСХОВИЩА»	
3.1. Розрахунок необхідного обсягу інвестування та поточних витрат	48
3.2. Розрахунок прибутку та показників економічної ефективності проекту...	53
3.3. Аналіз можливих ризиків та заходи щодо їх мінімізації.....	59
ВИСНОВКИ	67
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	69
ДОДАТКИ.....	73

ВСТУП

Актуальність теми кваліфікаційної роботи. Ринок овочевої продукції - це один із вагомих і перспективних сегментів аграрного ринку України. Останніми роками він не відповідав тенденціям розвитку попиту - не було стабільної пропозиції овочів та фруктів за прийнятною ціною. Розвиток сільського господарства в умовах розвитку ринкових відносин в Україні неможливий без активізації інвестиційної діяльності, істотного збільшення обсягу інвестицій, обрання найефективніших джерел фінансування. Таким чином, дослідження проблеми зберігання плодоовочевої продукції має велике значення на сучасному етапі розвитку економічних відносин.

В той же час падіння обсягів інвестування це лише частина проблеми. Практика розвинутих країн свідчить, що успіх процесів економічного оновлення і зростання визначається не лише розмірами інвестицій, але й структурою та якістю капіталовкладень в стратегічні напрями бізнесу.

Інвестиції є домінуючим фактором економічного зросту будь-якої країни. В умовах кризи економіки і дефіциту інвестиційних коштів в Україні особливу актуальність приділяють цілеспрямованості інвестиційної діяльності у найнеобхідніші сфери, якою виступає і плодоовочева безпека.

Питаннями інвестицій в сільське господарство та стратегіями інвестування займалися такі відомі вітчизняні вчені, як: Л.Борщ, Н. Татаренко, А. Поручник, Ю. Правик, А. Гайдуцький, І. Матюшенко, А. Артус, Е. Божко, К. Брюстер, А. Бюссинг, Н. Волгін, В. Гавва, Б. Генкин, В. Гриньова, А. Делі, М. Дороніна, П. Журавльов, В. Золотогорова, Г. Зущина, Л. Карташова, Є. Качан, А. Колот, Л. Костин, О. Красноносова, О. Крушельницька та інші.

Мета кваліфікаційної роботи – теоретико-методичне обґрунтування та розробка інвестиційного проекту промислового холодильнику для зберігання плодоовочевої продукції.

Досягнення поставленої мети обумовило необхідність вирішення таких завдань:

- надати загальну характеристику бізнес-ідеї у сфері зберігання плодоовочевої продукції;
- охарактеризувати умови організації та здійснення підприємницької діяльності в Україні у сфері АПК;
- обґрунтувати вибір організаційно-правової форми та системи оподаткування нового виду бізнесу;
- проаналізувати стан плодоовочевого ринку в Україні;
- оцінити способи та методи зберігання фруктів та овочів;
- описати суть інвестиційного проекту;
- сформулювати стартові та поточні витрати на створення промислового холодильника;
- розрахувати прибуток та проаналізувати показники ефективності проекту;
- визначити можливі ризики та обґрунтувати заходи щодо їх мінімізації.

Об'єкт дослідження – процеси обґрунтування інвестиційного проекту створення овочесховища на підприємстві АФ “Привітне”.

Предмет дослідження бізнес-проекування створення бізнесу в сфері зберігання плодоовочевої продукції.

Методи дослідження. економіко-математичні: факторний, системно-структурного аналізу; маркетингові: SWOT-аналіз, матричний, спостереження: порівняння, оцінювання; логічної абстракції: індукція та дедукція, аналіз і синтез; економіко-статистичного аналізу: графічний, табличний, експертної діагностики, групування, класифікації; загальнонаукові: системний аналіз, аналогія, формалізація, та інші.

В процесі обробки інформації використовувалась комп'ютерні програми Project Expert та Microsoft Excel.

Інформаційною базою дослідження виступили наукові доробки вітчизняних та закордонних вчених-економістів, що вивчали проблеми та перспективи агропромислового підприємства. В основу дослідження покладено положення законодавчо-норматичних документів України, офіційні статистичні матеріали, які стосувалися загального стану сільського господарства України в

цілому та окремих підприємств, зайнятих у виробництві плодоовочевої продукції; аналізувалась діяльність обраного підприємства.

ВИСНОВКИ

Результати проведених досліджень дозволяють зробити такі теоретичні і практичні висновки:

1. Визначено основні складові формування стартового капіталу та витрат інвестиційного проекту промислового холодильнику, як перспективного напрямку бізнесу в умовах сьогодення України.

2. Проведено аналіз структури АФ «Привітне», що виявив на підприємстві значні площі фруктових насаджень та виноградників. Підрахунок мінімальної врожайності усіх сортів фруктових насаджень показав об'єм власної продукції може бути реалізовано за найвигіднішими цінами після оптимального терміну збереження.

3. Маркетинговий аналіз ринку виявив, що попит в Україні на свіжу плодоовочеву продукцію далеко не задовільнений. Про це свідчать низькі показники продовольчої безпеки (тільки 10% українців можуть дозволити собі збалансоване харчування).

4. Через недосконалість технологій збирання, післязбиральної доробки, зберігання та логістики фактична річна норма споживання овочів та фруктів в Україні складає близько 100 кг на людину, тобто майже вдвічі нижче, ніж в країнах ЄС. У цьому контексті однією з ключових проблем розвитку вітчизняного овочівництва є проблема зберігання продукції.

5. В Україні практично відсутні сучасні спеціалізовані овочесховища і не створені умови стимулювання цього напрямку виробничої діяльності. За існуючими даними, забезпеченість Україна овочесховища не перевищує 10% від потреби. Близько 40% продукції псується через відсутність можливості якісного збереження.

6. Визначено основні типи продукції, що рекомендовано закладати на збереження. Розрахунки були спроектовані за допомогою математичної моделі та розрахунку, так званого, «рейтингу» продукції залежно від її доходності. Ураховуючи специфіку сільськогосподарського сектору, пов'язану з великою кількістю непередбачуваних ризиків, асортимент зберігаємої продукції необхідно

коригувати щорічно. Стратегічно цільовою для підприємства є продукція, що найліпше зберігається, тобто яблука, груша, айва, виноград. Саме вона і буде закладена в сховище.

7. Вибір технологічних схем виробництва дозволив спроектувати виробничі лінії обладнання. Розрахунок необхідної виробничої площі овочесховища визначив, що максимальна місткість об'єктів складає 2 тис. тонн, в залежності від типу продукції.

8. Загальні капіталовкладення, необхідні для підготовки й організації сховища до виробництва складають 11 883, 0 тис. грн. Необхідна кількість працівників 12 чоловік, 4 з яких сезонні працівники. Виробничий період 7 місяців.

9. Основні показники ефективності інвестиційного проекту показали доцільність реалізації проекту. Чистий приведений дохід від проекту за розрахунковий період дорівнює 61194,6 тис. грн. Індекс прибутковості дуже високий і дорівнює 5,15

10. Найбільш істотний вплив на розвиток цього проекту робить зростання цін на електроенергію, мінеральні добрива, машини і обладнання, паливно-мастильні матеріали. Значний вплив на темпи розвитку вирощування, збору, зберігання плодоовочевої продукції надає макроекономічний ризик зміцнення або ослаблення національної валюти

11. Макроекономічні ризики, викликані коливаннями світової ринкової кон'юнктури і застосуванням заходів державного регулювання і підтримки в зарубіжних країнах, можуть мати значний вплив на прибутковість як експортерів плодоовочевої продукції, так і учасників інфраструктурного, логістичного секторів задіяних в цій сфері.

12. Важливою групою ризиків і викликів є підвищення конкурентоспроможності та міжнародна експансія транснаціональних компаній в країнах-експортерах і імпортерах плодоовочевої продукції, а також загрози, що виникають в результаті введення протекціоністських заходів у зовнішній торгівлі країнами-торговельними партнерами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про інвестиційну діяльність: Закон України. від 18.09.1991р. № 47.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132-20>
2. Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання негативним наслідкам впливу світової фінансової кризи на розвиток агропромислового комплексу: Закон України від 04.02.2009 р. № 922-VI. Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-17>
3. Податковий кодекс України: редакція від 02.04.2020 р.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. Про прийняття концепції державної цільової програми розвитку овочівництва та переробної галузі до 2020: Проект розпорядження КМУ.
URL: <http://www.minagro.gov.ua/page/?12018> .
5. Авілова Л. І. Агроринок Херсонщини: стан проблеми та перспективи досліджень. Вісник. 2011. № 8. URL: <http://agrorynok.com.ua/fruit-market>
6. Андрейцев Ф.М. Дещо про торгівлю овочами. АПК-інформ
URL: <http://www.lol.org.ua/rus/showart.php?id=25795>
7. Балджи М.Д., Карпов В.А., Ковальов А.І., Котова І.М., Сментина Н.В.
Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків: Навчальний посібник: Одеса ОНЕУ, 2013. – 670 с.225
7. Белякова М.Ю. Розрахунок норми дисконту з урахуванням ризику (методи WACC і CAMP): Довідник економіста. 2005, № 10, 58 с.
8. Бутенко А.И. Экономика и организация предпринимательской деятельности: Учебник / за ред. А.И. Бутенко, В.Р. Кучеренко, А.С. Маркитана. – Одесса: «Логос – сервис», 2004. - 273 с.
9. Горбаченко С.А., Карпов В. А. Планування та аналіз підприємницьких проектів. Навчальний посібник: Одеса Атлант, 2014. – с.188
10. Гридчин М. В. Фінансовий менеджмент: курс лекцій. Київ: МАУП, 2009, 200 с.

11. Дасковскій В., Кисельов В. Про оцінку ефективності інвестицій: Економіст, 2007, №3, 284 с.
12. Єрмаков О.Ю. Формування Ринку плодів в Україні: Економіка АПК. 2002 .
13. Звіти по харчовій промисловості. Міністерство аграрної політики і продовольства URL: <http://www.minagro.gov.ua/page/?31>
14. Карпов В.А. Планування та аналіз підприємницьких проектів. – Одеса: ОНЕУ, 2014. – 243 с.64с.
15. Карпов В.А., Улибіна В.А. Проектний аналіз (конспект лекцій та практичні завдання) – Одеса, 2005 – 151 арк.
16. Келіна С.Г. Ринок овочевої продукції: кон'юнктура, суб'єкти: Вісник фермера. 2011, № 5, 44 - 46 с.
17. Льовшіна Л.Д., Михайлов В.М., М'ячиков О.В. Товарознавство плодоовочевих товарів, пряно-ароматних рослин: навчальний посібник. Київ: Ліра-К, 2010.
18. М'ялік О.М. Ринок плодів та овочів України.: Економіка АПК, 2001.
19. Мудрик Б.В. Державна Підтримка сільського господарства URL: <http://visti-alush.com.ua/news/1836.html>.
20. Оптовые цены фрукты и овощи. URL: <https://info.shuvar.com/>.
21. Основи бізнесу: навчальний посібник / Доброва Н.В., Осипова М.М.. – Одеса: Бондаренко М.О., 2018. – 123 с.
22. Пізік С.Є. Товарознавство плодоовочевих і смакових товарів. Київ: Вища школа, 1984.
23. Писаренко В.В. Маркетинг овочевої продукції. Полтава, 2008.
24. Писаренко В.В. Проект регіональної агромаркетингової структури і обґрунтування її функцій.: Агромаркетинг, 2011, № 4, 32с.
25. Особливості та тренди світового ринку овочів. URL: <https://fruitnews.ru/analytics/49152-osobennosti-i-trendy-mirovogo-rynka-ovoshchej-nanesli-na-kartu.html>
26. Попов Е.В. Просування товарів і послуг. М.: Фінанси і статистика, 1999, 246 с.

27. Продаж фруктів, овочів, ягід, грибів оптом. URL: <http://fruitinfo.ru/>
28. Рейтинг: в яких країнах Європи їдять найбільше овочів і фруктів. URL: <https://mind.ua/news/20195656-rejting-v-yakih-krayinah-evropi-yidyat-najbilshe-ovochiv-i-fruktiv>
29. Ромащенко М.І., Шатковський А.П., Стан та перспективи розвитку овочівництва відкритого ґрунту в Україні. Київ: Вища школа, 2010, 95 с.
30. Собкевич О. В., Русан В. М., Юрченко А. Д. Розвиток аграрного виробництва як передумови забезпечення продовольчої України. Київ: НІСД, 2011, 39 с.
31. Собкевич О. В. Русан В. М. Юрченко А. Д. Дослідження кон'юнктури міжнародного овочевого ринку, перспективи Україні. Київ: НІСД, 2011, 136-137 с.
32. Сховища для овочів і фруктів. URL: <http://www.ua.all.biz/buy/goods/?group=1005834>
33. У 2019 році Україна оновила історичний рекорд експорту плодовоовочевої продукції, повністю оголтавшись від російського ембарго на експорт.
URL: <https://np.pl.ua/2020/02/ukraina-onovyla-istorychnyy-rekord-eksportu-ovochiv-i-fruktiv/>
34. Україна отримала дозвіл Єврокомісії на експорт плодовоовочевої продукції. Держпродспоживслужба. URL: <https://ua.interfax.com.ua/news/economic/611510.html>
35. Україна виробляє величезний об'єм сільськогосподарської продукції. Втрати плодовоовочевої продукції через неправильне зберігання складають 65%.
URL: <http://agro-yug.com.ua/archives/11609>
36. Україну назвали одним із провідних виробників овочів і фруктів у Європі.
URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2872649-ukrainu-nazvali-odnim-iz-providnih-virobnikiv-ovociv-i-fruktiv-u-evropi.html>
37. Цены на продукты: фрукты и овощи. URL: <https://index.minfin.com.ua/>
38. Щукін Б. М. Аналіз інвестиційних проектів. Київ: МАУП, 2002, 356 с.

39.Яріченко М. Ф. Ціни на овочі в Україні знижуються URL:
<https://biz.liga.net/all/prodovolstvie/novosti/tseny-na-ovoshchi-v-ukraine-snizhayutsya>